

سرمقاله

مذاکره میان حکومت و طالبان، گامی به پیش

حفیظ الله زکی

مردم افغانستان نزدیک به چهار دهه است که در آتش جنگ و ناامنی و خشونت های سیستماتیک می سوزد. فاز جدید سیاسی که به حمایت جامعه جهانی در افغانستان شکل گرفت؛ مردم بیش از حد امیدوار شدند که به دوران ناامنی و نامداری پایان داده شود و مردم بتوانند در سایه نظام دموکراتیک و برپایه اصل برابری و همدیگر پذیر، زندگی جدیدی را آغاز نمایند. زندگی که آنها را از جنگ به امنیت و ثبات و از استبداد به آزادی و از ستم و انحصار به عدالت و برابری سوق دهد. اما در عمل این آرزوها جامه عمل نپوشید و گروه طالبان و شبکه های تروریستی با همدستی برخی از کشورهای خارجی دوباره به جغرافیای افغانستان نفوذ کردند و امنیت این سرزمین را بار دیگر برهم زدند.

مردم امروز خسته تر و ناامیدتر از گذشته در انتظار نشسته اند، تا شرایط منطقه ای و بین المللی طوری رقم بخورد که کشورهای منطقه و جهان منافع خود را در امنیت و حفظ ثبات در افغانستان جستجو نمایند. سال هاست که پروسه صلح با گروه طالبان و سایر مخالفان مسلح به جریان افتاده و کمیسیون در این راستا با اختیارات و صلاحیت های وسیع ایجاد شده است. تاکنون اقدامات بکجانبه زیادی از سوی حکومت صورت گرفته است و امتیازات مادی و معنوی بسیاری به گروه طالبان تعلق گرفته است. اما در عمل نه تنها این امتیاز دادن ها باعث اعتمادسازی میان حکومت و طالبان نشده است که طالبان را در مواضع شان قوی تر و استوارتر ساخته است. بیش از شش سال، تمام امکانات و فرصت های ملی به نام صلح به مصرف رسید و یا حیف و میل شد، ولی این پروسه کمترین پیشرفتی در راه صلح و فروکش کردن جنگ و خشونت در افغانستان نداشته است.

در حکومت وحدت ملی نیز صلح و امنیت افغانستان در صدر برنامه های حکومت قرار گرفت. حکومت اذعان کردند که مذاکره با طالبان بدون توافق با پاکستان لطف و بی فایده خواهد بود؛ از اینرو ایجاد روابط حسنه با پاکستان را در محور سیاست خارجی خود قرار داد و حتا در این راستا از دوستان دیگر منطقه ای خود، عربستان و چین نیز طالب کمک گردید. اگرچه این پروسه در آغاز باخوشبینی هایی همراه گردید، اما کم کم این خوشبینی ها رنگ باخت و بدبینی و بدگمانی بر برنامه صلح سایه افکند.

میزبانی حکومت پاکستان از مذاکرات مستقیم و رو در روی هیأت حکومت افغانستان با نمایندگان رسمی طالبان، بدون شک یک پیشرفت چشمگیر در پروسه صلح به شمار می آید، زیرا این مذاکرات نخستین نشست رسمی حکومت و طالبان است و طالبانی که تا هنوز حکومت افغانستان را به رسمیت نمی شناخت و هرگونه مذاکره با نمایندگان حکومت را مردود می شمرد، این مذاکره می تواند یک تغییر جدی در خط مشی طالبان به حساب آید.

به هر حال مذاکره در حالی انجام می شود که گروه طالبان حملات شان را در مناطق مختلف افغانستان شدت بخشیده و دهشتناک ترین جنایات جنگی را در چندماه گذشته مرتکب شده است. پس چگونه می توان این عمل طالبان را توجیه کرد و به مذاکرات صلح این گروه امیدوار بود؛ مگر این که گفته شود حملات بهاری و تابستانی طالبان صرف به این منظور صورت گرفته است که آنها بتوانند امتیازات بیشتری را در مذاکرات صلح نصیب شوند و در پشت میز مذاکره از موضع قدرت در برابر حکومت افغانستان سخن بگویند.

در همه حال این سؤال برجسته می شود که آیا مذاکره میان حکومت و طالبان به راستی گامی به پیش خواهد بود؟ به نظر می رسد که پیشرفت در مذاکرات صلح، تنها در چارچوب سیاست ها و حسن نیت دولت پاکستان قابل تحلیل می باشد. اگر حکومت و مقامات سیاسی و امنیتی پاکستان بخواهند می توانند از نفوذ و قدرت شان استفاده کرده و طالبان را به گفتگوهای صلح راضی کنند. ما باید امیدوار باشیم که این مذاکرات در عمل به کاهش خشونت ها در افغانستان نیز منجر گردد.

آیا روزنه صلح گشوده خواهد شد؟

عبدالله هروی

بر بنیاد اظهارات مقام های رسمی هیئتی از سوی حکومت افغانستان جهت پیش بردن روند گفتگوی صلح با طالبان راهی اسلام آباد گردیده است. در این مورد آخرین گزارش ها حاکی از آن است که گفتگوهای نمایندگان حکومت افغانستان با طالبان و گروه حقانی در اسلام آباد شروع شده است. منبع دولتی که نخواست نامش فاش شود گفت: گفتگوها میان طالبان و نمایندگان حکومت در منطقه مری در حومه اسلام آباد شروع گردیده و برای دو روز ادامه دارد. گفته می شود نمایندگان حکومت پاکستان به عنوان میزبان، و نمایندگان چین و آمریکا نیز به صفت ناظر در این نشست حضور خواهند داشت. پیشتر از این نیز دیدارهایی میان نمایندگان دولت افغانستان و طالبان در قطر، دبی، چین و ناروی صورت گرفته بود که برحسب ظاهر قضیه کدام دست آوردی به همراه نداشته است. شاید به تعبیری بتوان گفت این اولین دیدار و گفتگوی رو در روی میان نمایندگان حکومت و طالبان است که در پاکستان صورت می گیرد. این گفتگو از جهات مختلف حایز اهمیت بوده و گمانه زنی های مثبت و منفی را در ارتباط در روی میان نمایندگان حکومت و طالبان است که در پاکستان صورت می گیرد. این گفتگو از جهات مختلف حایز اهمیت بوده و گمانه زنی های مثبت و منفی را در ارتباط با گشودن روزنه صلح در کشور برانگیخته است. نکته اول در باب مهم بودن آن این است که نمایندگان حکومت و طالبان به صورت مستقیم و رو در روی با هم گفتگو می کنند. این رو در روی و چهره به چهره شدن می تواند یک امر مثبت و سازنده تلقی شود. ادعاها و خواست ها و چانه زنی ها بدون واسطه و میانجی گر مطرح گردد. نکته دوم این است که پاکستان بعنوان یکی از مهم ترین طرف های ذی دخل در قضیه افغانستان خود تدویر کننده این نشست و گفتگو بوده و میزبانی آن را بعهده دارد. البته این میزبانی هم نشان از علاقه اسلام آباد در به نتیجه رسیدن این گفتگوها دارد و هم نشان از این دارد که می خواهد نظارت و کنترل جدی بر روند گفتگوها و بخصوص اعلام موضع طالبان داشته باشد. نکته سوم این است که آمریکا و چین به عنوان مهم ترین کشورهای و قدرت های ذی نفع و ذی دخل و موثر در منطقه و کشور و روند جاری

نیز بعنوان ناظر حضور دارند. این مسئله نیز حکایت از آن دارد که طرف های یاد شده نیز علاقه دارند که قضیه صلح در افغانستان به نتیجه برسد. البته این خوش بینی برحسب معلومات و برداشت های اولیه است. اما این که در پشت ماجرا چه میگذرد قابل پیش بینی نیست. به هر روی مسئله صلح یک ضرورت اجتناب ناپذیر و جدی برای افغانستان و منطقه است. بدین جهت موضوع مذاکره و صلح با مخالفین، بویژه طالبان که نیروی عمده مخالفین حکومت را تشکیل میدهند، از مدت ها بدین سوی است که بر روی میز کار رئیس جمهور قرار گرفته است. واقعیت امر آن است که افغانستان اگر بخواهد به زندگی خود ادامه دهد چاره ای ندارد جز اینکه به صلح و مصالحه روی آورد. درغیر این صورت نه تنها کشور هر روز بیشتر در باتلاق مرگ فرو خواهد رفت، بسا که در همسایگان و منطقه را نیز بگونه ای در محیبت خود دچار خواهد ساخت. ولی بر واضح است که آرزو نمودن و تمناکردن هرگز به معنی دست یافتن بدان نیست. برای رسیدن به هر آرزو و هدفی بایستی راهکار و میکانیزم مطابق با آن وجود داشته باشد. هدف دست یابی به صلح و پایان بخشیدن به جنگ ها و خشونت های بی پایان در کشور نیز جزو این قاعده است. با این که برای رسیدن به چنین هدفی تلاش های بسیاری صورت گرفته است و هزینه های کلانی نیز به مصرف رسیده است اما نتیجه لازم تا کنون بدست نیامده است. بدین خاطر متأسفانه تدهای بسیار جدی بر روند جستجوی صلح در کشور وارد است. یکی از تدهای جدی که بر موضوع جستجو و تلاش برای صلح وارد می باشد اینست که باورمندی و صداقت دو جانبه در این امر وجود ندارد. قبل از همه با همه هیاهو و تبلیغات وسیعی که برای صلح در کشور جریان دارد، ولی متأسفانه باورمندی و مبنایی ترین نیازمندی های کشور و بشمارمی آید. افغانستان هنوز هم به دلیل وجود بحران و چالش های پیچیده با دشواری های متعددی مواجه می باشد.

بر اساس منطق مذاکره و مصالحه و تجاربی که در این راستا وجود دارد، امنیت و صلح هنگامی قابل دسترسی خواهد بود و بر دوام آن می توان اعتبار کرد که روند یاد شده بایستی بر اصول و شفافیت های لازم و قطعی استوار باشد. یعنی این که هم باورمندی وجود داشته باشد؛ هم تعهد و اجماع ملی و منطقه ای و بین المللی بر آن شکل گرفته باشد؛ هم میکانیزم های آن دقیق و در نظر داشته واقعیت ها و تهدیدهای موجود دیده شود. بنابراین در اقدام های صورت گرفته روند صلح و مذاکره با مخالفین، دولت افغانستان و جامعه بین المللی و قدرت ها و کشورهای ذی دخل و ذی نفع مسئولیت دارند میکانیزم عملی و تطبیقی را بگونه ای روی دست گیرند که اصل شفافیت، مشارکت ملی، دست آوردهای قانون اساسی، ارزشهای حقوق بشری، آزادی بیان، احساس و خواست عدالت خواهانه قربانیان در بونه فراموشی و غفلت قرار نگردد.

نگاهی به گفتگوی مستقیم حکومت با گروه طالبان

علی قادری

اولین دور گفتگوی حکومت افغانستان با گروه طالبان در شهر مری در شمعت کیلومتری اسلام آباد برگزار شد. حکومت افغانستان این گفتگو ها را تأیید نموده است. وزارت امور خارجه پاکستان نیز، گفتگوی میان حکومت افغانستان و گروه طالبان را تأیید نموده است. در این گفتگو نماینده های از آمریکا و چین نیز حضور داشته است. گفتنی است که رهبری و مدیریت این گفتگو را نمایندگان افغانستان به عهده داشته است. در کنار تأیید حکومت افغانستان وزارت خارجه پاکستان نیز این دیدار را تأیید نموده است. اما چند نکته در ارتباط با این مسئله وجود دارد. در ذیل تلاش می شود این نکته را به بررسی بگیریم.

این مسئله می تواند دو نتیجه را در پی داشته باشد. اگر چین سیاست خارجی خود را در راستای سیاست های اقتصادی خود دنبال نماید به سود افغانستان خواهد بود. آن ها به خاطر دستیابی به منابع طبیعی به دنبال صلح در افغانستان خواهد بود. در این صورت، آن ها هیچ مخالفت با گفتگوی های صلح ندارند.

حکومت افغانستان و وزارت خارجه پاکستان برای تسهیل دیدار بین مقامات افغانستان و طالبان در بیابانه ای در روز ۲۵ جون گفته که کسی صلاحیت ندارد نماید. همچنین، نمایندگی سیاسی گروه طالبان در قطر گفته است که آن ها از دیدار نمایندگان افغانستان در اسلام آباد پاکستان آگاهی ندارد. این امر می رساند که دیدار بعدی گروه طالبان بستگی به وضعیت سیاسی آن ها دارد. اگر چه در گفتگوی در اسلام آباد توافق شده است که بعد از ماه رمضان دوباره با همدیگر دیدار و گفتگو نماید اما این مسئله با توجه به بیابانه گروه طالبان قطعاً نیست. بنابراین، حکومت افغانستان نباید در سبب گفتگو های آینده با این گروه خوشبین باشد. اما این مسئله بدین معنی نیست که حکومت از گفتگو های صلح دست بکشد. بلکه بدین معنی است که حکومت افغانستان با توجه به واقعیت های مبنی و تغییر و دگرگونی اوضاع و احوال این گروه و منطقه استراتژی و سیاست های خود را در رابطه با گفتگو های صلح تنظیم و تدوین نماید. نکته دیگر، در بیابانه گروه طالبان این است که گروه طالبان این چنین فهمیده می شود که این گروه گوش به فرمان حکومت و سازمان استخبارات پاکستان است. به همین خاطر، گفته است که هیچ کسی صلاحیت گفتگو و دیدار بدون اجازه ما را ندارد. اشاره کردن این نکته به ظاهر چنین فهمیده می شود که گروه طالبان ابزاری در دست حکومت پاکستان نیست. اما در واقع، یک نوع افوا سازی حکومت افغانستان است.

خود باید با نهاد های مختلف مسئله را در جریان بگذارد. تا از این طریق، همه چیز روشن و شفاف به پیش برده شود. سوم: برای اولین بار است که گفتگوی صلح میان حکومت افغانستان و گروه طالبان برگزار می شود. اما نکته اساسی این است که نماینده های از ایالات متحده آمریکا و چین نیز در این گفتگو حضور داشته است. آمریکا در بیش از یک دهه گذشته بیشترین نفوذ را در افغانستان داشته است. در وضعیت کنونی نیز، آمریکا بر سیاست های افغانستان نفوذ دارد. حکومت افغانستان بدون حمایت های ایالات متحده آمریکا قادر به پیشبرد هیچ نوع سیاستی نیست. از این جهت، حضور نماینده های آمریکا در این گفتگو مایه امیدواری است. در کنار آن اما، نماینده های چین نیز حضور داشته است. چین به عنوان یک ابر قدرت اقتصادی به تازگی سیاست خارجی خود را در قبال کشور های منطقه تغییر داده است. شرکت کردن آن ها در گفتگو های صلح بیانگر آن است که این کشور در سدد سهم گیری در سیاست افغانستان

معروف نگه داشتن حکومت افغانستان همچنان مقاصد و خواست های قبلی خود را دنبال می کند و گفتگوی صلح تنها یک بازی سیاسی است. با این حال، این گفتگو می رساند که اشرف غنی، رئیس جمهور سادقانه در راستای آوردن صلح در کشور کار نماید. از این جهت، لازم است که از اشرف غنی حمایت شود. صلح به نفع همه مردم و همه گروه های اجتماعی است. اما، رئیس جمهور نیز بداند که به پنهان گفتگوی صلح نباید گروه طالبان را بر مناطق مرکزی و شمال کشور هدایت نماید. زیرا، تمام کشور قلمرو حاکمیت حکومت مرکزی است. رفتار های تبعیض آمیز، رعایت نکردن عدالت اجتماعی به سود او نخواهد بود. بنابراین، اولین گفتگوی مستقیم حکومت افغانستان با نماینده های گروه طالبان به سود مردم است. امیدواریم که گفتگو ها منجر به صلح شود و دیگر گروه طالبان دست به حمله دهشت افکن و تروریستی نزد و باعث قربانی مردم بی گناه کشور نگردد.

حکایت سفره های امروز

Footer containing contact information for The Daily Afghanistan, including phone numbers, email addresses, and social media links.